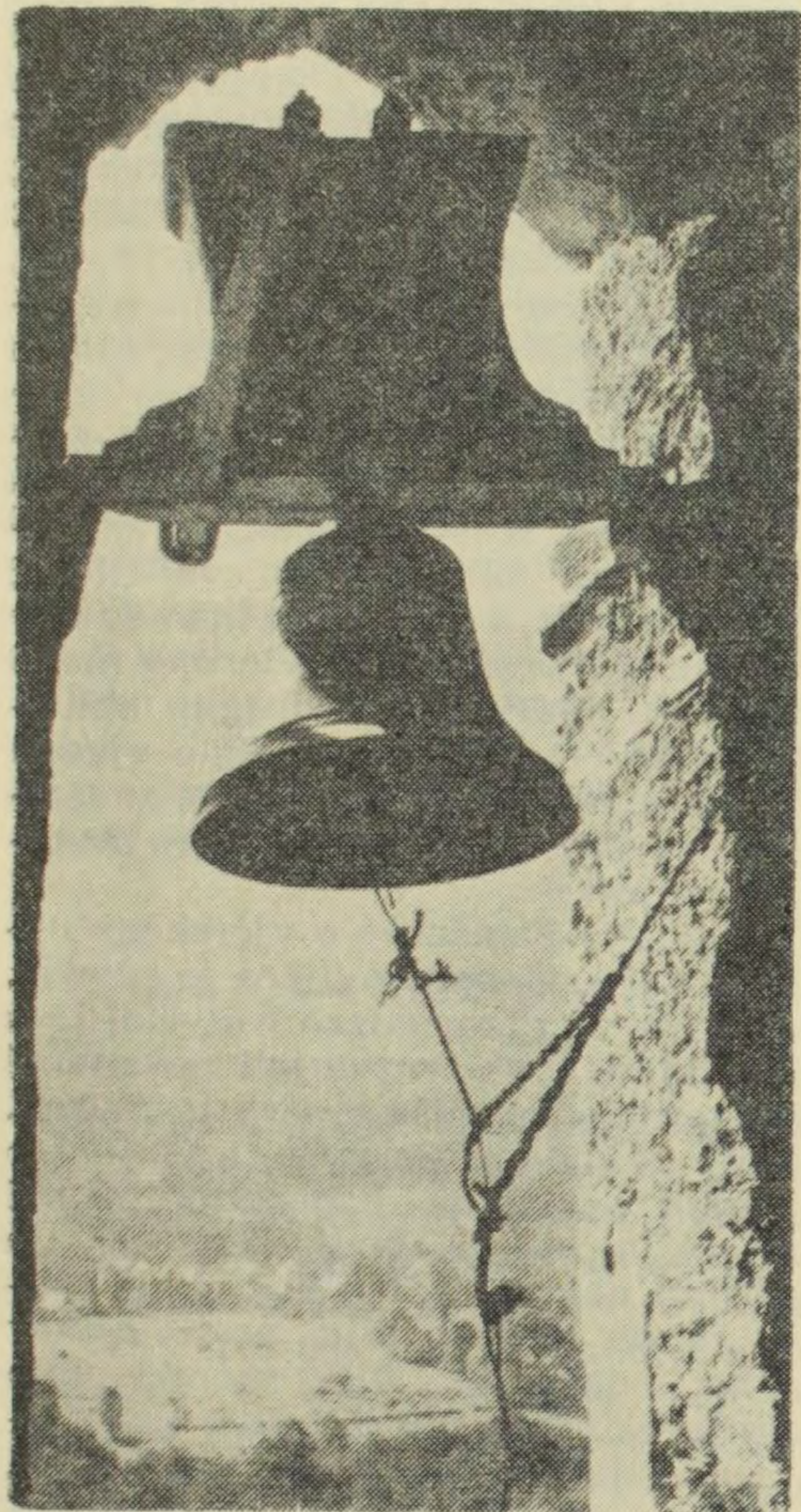

BAČKO KLASJE

VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

SRETAN USKRS

SVIM OTKUPLJENICIMA OVE CRKVE, SVIM IZNEMOG-
LIMA NA PUTU ŽIVOTA, SVIMA U KOJIMA VJERA GA-
SNE, SVIMA KOJI RADE ZA USPOSTAVU KRALJEVSTVA
KRISTOVE LJUBAVI, BISKUPU NAŠEMU MATIJI I BI-
SKUPIMA DOMOVINE, SVEĆENICIMA I BOGU POSVEĆE-
NIMA, ISTINSKU OBNOVU U VJERI U POBJEDU ISTINE
I LJUBAVI SA ŽELJOM DA OVOG USKRSA SUSRETNU I
PREPOZNAJU ISUSA U CRKVI.

UREDNIŠTVO

IZ SADRŽAJA OVOG BROJA:

- Krist je prošao Malom Bo-
snom strana 4.
- U školi Isusa napuštenog
strana 5.
- Srce za cijelo čovječanstvo
strana 5.
- Sestra Eva iz Sonte str. 6—7.

Uskršnje nade

»Bačko klasje« si je stavilo u zadatak pratiti bilo života ove mjesne Crkve. Vjerni toj zamisli, promatrali smo to je Duh učinio ovoj Crkvi od posljednjeg broja.

Kao najveći dar kojeg je ova Crkva dobila jest svakako smrt jedne skromne veličine koja je živjela i vršila svoje poslanje u ovoj Crkvi na sebi svojstven način. Riječ je o sestri Evi iz Sonte. Jednostavna žena iz puka, franjevačka trećoredica, žena istinske vjere, žarke ljubavi prema Bogu, Crkvi i čovjeku. Žena koja je sagorjevala u žrtvama svih vrsta. Žena izvanrednih mističnih darova. Živjela je, kako se pravim sljedbenicima križa priliči, u savršenoj sjeni, posve nezapažena, a često prezrena i osuđena.

Njezin lik nas tako živo sjeća Kalvarije, pa smo zato i pošli upisati se »u školu Isusa napuštenoga«, jer je to ključ tajne našeg ljudskog i kršćanskog postojanja. Kršćanin bez križa stroj je bez osovine. Zato Vam preporučamo da pomno proučite ovaj članak. On bi nam mogao dati nešto svjetla i postati putokaz naše svaki-danšnice. Mogli bi smo kroz njega doživjeti stvarnost ovoga Uskrsa.

Iz te škole Križa izvire svi blagoslovi za život Crkve. Iz tog vrela je došao i drugi dar našoj mjesnoj Crkvi kojega je primila ovih korizmenih dana. Riječ je o svećeničkom ređenju Ante Kopilovića. Isus ga je izabrao a on se odazvao, da Isus u njemu nastavlja svoje poslanje navještanja, posvećivanja i sabiranja. I dok mu želimo da u potpunosti zaživi Isusovo svećeništvo, i njega i sve ostale svećenike preporučamo vjerničkim molitvama osobito na Veliki Četvrtak — na godišnjicu svećeničkog ustanovljenja.

A onda smo pošli srcem uz srce Ivana Pavla II., kako bi smo osjetili bilo tog srea u kom se najbolje osjeća ritam života i rane Crkve i čovječanstva. Pošli smo s njim putevima ljubavi i mislim da će nam sve to da zoru ovogodišnjeg Uskrsa doživimo kao živu stvarnost Života, Radosti i Pobjede, koja je prosjala onog prvog dana po suboti, tamo na obroncima golgotskog brežuljka, u praskozorje naše vjere, u uskršnuću povjesne osobe bogočovjeka Isusa iz Nazareta.

Blagoslov Zagrebačkog Nadbiskupa

Primio sam prvi broj Vašeg vjerskog informativnog lista **BAČKO KLASJE**. Zahvaljujem Vam za tu pažnju.

Sigurno će taj list biti koristan za hrvatske katolike u Bačkoj da ih informira baš o onome što se događa u životu Crkve na njihovom tlu, da im prenese Božju poruku baš za njihove prilike života.

Bačke ravnice su poznate kao plodno tlo za dobro sjeme i uvijek su ispunjene nadom u dobru žetvu.

Neka kroz **BAČKO KLASJE** sjeme Božje riječi pada na pripravljeno tlo iskrenih srdaca da bi se ostvarila dobra žetva duhovne obnove, čvrstoće u vieri i vjernosti svim Božjim načelima života.

»Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta« (Mt 4, 4).

BAČKOM KLASJU želim osobito Božji blagoslov po zagovoru Majke Božje.

Ostajem odani u Gospodinu, uz iskreni pozdrav

Franjo Kuharić
nadbiskup zagrebački

HRVATSKI ODJEL RADIO VATI-KANA O »BAČKOM KLASJU«

»Bačko klasje« nastavak je župskog lista župe Bačke Palanke koji je počeo izlaziti u kolovozu 1970. sa imenom »Horizonti« a namijenjen izgradnji žive Crkve te župe, a onda 5 studenog prošle godine, poslije nekoliko pokušaja prerastaju u međuzupski list Bačkog dekanata s imenom »Bačko klasje«. Tako sada Crkva Bačkog dekanata ima svoj vlastiti list. Izdavač je Bački dekanatski ured u Bačkoj Palanci. Zadnjeg Božića izišao 26 dosadašnji broj ima 12 stranica manjeg novinskog formata. Taj drugi broj prošlog godišta u dvama priložima govori o Božiću: »Da li će se Isus roditi i ovog Božića?« i članak: »Hoćeš li slaviti Božić« uz to dva lista na posebnom papiru zaseban prilog posvećen slavljenju Božića. Iz života tamošnje Crkve; najprije reportaža iz grada Bača o danu župske zahvalnosti slavljene 15. listopada prošle godine kada tamo dođoše gosti iz župe Bošnjaci, iz Slavonije, te druga o trinaestom listopadu u Bačkom Monoštoru, zavjetnom danu Monoštoraca. Jedna je stranica posvećena mladima. Za sve, salašarova priča: »Dida Bašina bolest« pisana narodnim jezikom »domaćom riči« te u povijesnom kutku prikaz Marka Vu-

Iz naših pisama

kova o knjizi Ivana Antunovića »Bog s čovjekom na zemlji« tiskana 1879. g. Tu su još vijesti iz Crkve u domovini i po svijetu a posebno iz Bačkog dekanata.

ODJEK IZ RIMA

Uz čestitku za Isusovo porođenje primite i moju drugu čestitku za prvi broj »Bačkog klasja«. Čula sam da grupa svećenika želi pokrenuti jedan biskupijski list, ali kako se kod nas bunjevačkih Hrvata sve polako rađa, mislila sam dakle, da će taj zahvat početi tek iduće godine. A kad tamo, evo za mene iznenađenja i to ugodnog iznenađenja! Bog blagoslovio dakle odgovornog Urednika i sve njegove Suradnike, da ustrajno nastave sa započetim radom!

Sviđa mi se svrha lista: katehizacija širokih narodnih slojeva. Članci u prvom broju su zgodni, iako su ono o trima papama i naši vjernici mogli pročitati i drugdje u drugim oblicima. Ali razumljivo je, kao vjerski list, nije mogao prekoračiti te značajne događaje Crkve u zadnjih nekoliko mjeseci.

Članak »Salašara« o vjerskoj svijesti naše salašarske djece je zgodan, samo bi se dida mogao i utvrditi; iz članka se može razumjeti poželjnost da se dida ne miša u stvari unučadi, kako su unuci »priviše svisni« i o svojim vjerskim dužnostima, a did se ograničava u oblast »mišanje«. Ja mislim da svaki dida voli svoje unuke i da s ljubavlju prati njihov »rast« općenito, bilo vjerski, bilo profani. Mislim da se pravo »sazrijevanje ljudi« ostvaruje u zajednici, gdje se mladi i stari međusobno prihvaćaju — što jedan vjerski list treba da zastupa i propagira, po načelu evanđeoske ljubavi.

Inače oprema lista mi se također sviđa, a kada ne bi bilo toliko štamparskih grešaka sigurno bi i vama bilo mnogo milije.

Oprostite dakle na ovim malim primjedbama, dobronamjerno sam Vam ih rekla. Uglavnom, jako me veseli da ste se pokrenuli i na ovu vrst apostolata. Molit ću, da Vas i suradnike trajno prosvjetljuje Duh Božji, da i preko »Bačkog klasja« uzmognete pogoditi »u žicu« našim vjernicima i privući ih na pravi život u Bogu.

Primite srdačan pozdrav uz najbolje želje, odana u Kristu

Rim, 13. XII 1978.

s. M. Imakulata Bajić

— o —

Od radosti mi je zaigralo srce, kada sam ugledala list »Bačko klasje«. Odmah sam uzela nekoliko komada i razdijelila među vjernicima Palića. Samo tako nastavite tiraž će se povećavati.

Riječi tvoje Gospodine, duh i život

Od vremena sv. Franje Asičkog cijela Zapadna Crkva je prihvatila njegovu praksu promatranja Isusova života pod vidom prihvaćanja boli. Ta se svečeva praksa danas pretvorila u tako zvanu pobožnost križnog puta. Svetac je razumio veličanstvenu poruku koju je Isus donio čovjeku baš s obzirom na prihvaćanje i rješavanje problema patnje. Patnja je jedno od onih osnovnih pitanja sa kojima se čovjek mučio od kako je svjestan sebe. Ta su pitanja: Zašto patnja, otkuda patnja, kako je prihvatiti i kako je iskoristiti? Tim su pitanjima ispunjene stranice Svetoga pisma Starog zavjeta, osobito nekih knjiga. Oko te stvarnosti mučila se i ljudska misao. Njoj geniji posvećuju stranice svojih djela, o njoj razmišljajuć provode tolike besane noći toliki jednostavni ljudi. Daleko bi smo otišli kada bi smo pokušali, makar i kratko pokazati što je sve ljudska misao učinila i rekla o ovoj stvari.

ISUSOV PRISTUP BOLI

No, nas kršćane, sljedbenike Isusa Krista zanima što je Isus donio nova u pitanju rješavanja ljudske patnje. Jedna od njegovih osnovnih otkupiteljskih nakana bila je pomoći čovjeku da riješi pitanje boli u svim njezinim oblicima. U cilju toga nije napisao nikakav posebni traktat, niti je izrekao nekakav specijalan govor, nego je baš ovu poruku, najdublje utkao u tkivo svog vlastitog života. Njegove izjave u tom pitanju nisu nipošto ni škrte a ni laskave, u njima nije skrivao svu realnost, gorčinu i oštrinu boli. Bile su samo izričaj onoga što je Isus iz Nazareta živio u svim razdobljima svoga bogoljudskog života. Kada je govorio o pšenici koja treba umrijeti da bi donijela obilat rod, bio je to samo izričaj onoga što je On tako duboko nosio u svom srcu. Bilo je to samo slikom izražena spremnost poći u smrt i zljubavi prema Ocu i prema čovjeku.

ŽIVOTOM RJEŠAVA BOL

Predložio bih da se danas ne zastavimo samo ispred onih uobičajenih četrnaest prizora iz Muke, gdje se to tako bjelodano pokazuje, nego preletimo cijeli Isusov život baš pod tim vidikom. Od trenutka kada je još u vječnosti odjenula odluka: »Evo dolazim, Bože, vršiti volju Tvoju« kao da je s njom Božji Sin prihvatio bol svih oblika sve do napuštenosti onoga stupnja koji čini da čovjek gubi vlastiti identitet. Kolika je bol i tjeskoba pratila već čin njegova utjelovljenja. Sva neizvjesnost i

tjeskoba koja je pritisla srce Marijino od časa navještenja, preko neizvjesnosti da li će je djvičanski muž ostaviti, sve do rođenja, kojim je primio na se bol svih beskućnika, koji će pod različitim imenima dolaziti do konca vremena. Zatim slijedi bijeg iz domovine, da osjeti gorčinu iseljeničkog kruha. Skroviti period njegova života ispunjen je iskustvima naporan rada čovjeka siromaha koji u znoju lica blaguje svoj kruh. A onda njegov učiteljski period. Siromaštvo i naponi navješćivanja koje je u stvari bilo življenje u osluškivanju, prepoznavanju volje Božje, tako da će to postati njegova hrana, a to nije mali napor. Muke nerazumijevanja sa strane učenika, sve do njihovih izdaja, zatajivanja i bijega u trenucima njegove smrti i muke. Zlonamjernost službenih krugova njegova naroda i sinagoge koji su imali predstavljati službeno tumačenje Zakona proklamirana od Njegova Oca. Masa, koja se prividno oduševljava s njime i njegovim propovjedima, ne razumije ni iz bliza njegove nakane. Isus im naviješta kraljevstvo ljubavi, a oni trajno ostaju pod opsjednućem zemaljskog gospodstva Izraela nad cijelim svijetom. A onda onaj posljednji period života, gdje bol postaje dominantna crta njegova poslanja, a koje je Franjo iz Asiza tako vješto pokupio iz evanđeoskih tekstova i složio ih u poznatih četrnaest postaja današnje pobožnosti Križnog puta. Osuđen je od čovjeka koji nije niti razumio u čemu je problematika. Dakle, osuđen je iz nepoznavanja, iz zabune. Dopustio je da bude proglašen bogohulnikom, On koji je dosao uspostaviti kraljevstvo svoga Oca.

U školi Isusa napuštenog

Premda bez grijeha, proglašen i ubrojen u zločince, bez ikakvih političkih nakana proglašen narodnim neprijateljem. Sama čistoća tako sramotno pnižena. Takva dobrota fizički sasvim satrvana, pod križem bičevima, trnjem u žeđi groznice je razapinjanja. Darujući Ocu svoje umiranje, dopustio je da mu se u duši rodi vapaj koji govori da je izgubio svoj identitet Božjeg Sina: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mt 27, 46). Tako je, eto, Isus Krist proglasio svoju nauku o trpljenju.

POZIV UČENICIMA

A zatim je jasno rekao da njegovi sljedbenici nisu neke idejne pristalice, čak ni oni koji govore »Gospodine«, dakle koji mole, nego otvoreno kaže: »Ako tko dođe k meni, a više voli svoga oca, majku, ženu, djecu, braću i sestre pa i svoj vlastiti život, ne može biti moj učenik. Tko ne nosi svoj križ i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik... Tako, dakle, tko god se između vas ne odreče svega svoga imanja, ne može biti moj učenik.« (Lk 14, 26—33). Kada nam se ove korizme Isus opet predstavlja u ovom svom liku, onda je to za nas sigurno poziv da se upišemo u njegovu školu, jer je jasno isticao da je on jedini učitelj, a njegova nauka je život i samo se tim putem ide do života. Onima koji prihvate ovaj put, on obećava da će već na ovoj zemlji primiti stostruko, a poslije ovozemnog života baštiniti vječni život. Ti će imati svjetlo života. Hodat će u svjetlu. Zvat će se i bit njegova braća, Očeva djeca, bit će drugi On. I zato će njihove patnje postati tako vrijedne, kao da su njegove, jer On u stvari pati u njima. Potrebno je upisati se u njegovu školu podnošenja patnje i nošenja križa. U koliko smo točaka osjetili da nas je njegov primjer dirnuo u živo? Bol, ta čudesna sjena našega života, koja, što se dan više bliži kraju, postaje sve dulja, a time i teža, prihvaćena na Isusov način življena i nošena po njegovu uzoru, postaje čudesno svjetlo i strahovita moć koja je jedina u stanju mijenjati svijet. To je čudesna avantura života. Uzeti iz života ono najteže i najgore i to sjediniti s Isusom, zatim tu bol prihvatiti i zagrliti tako da budemo jedno s njom i u tom bolnom trenutku, koji nam često oduzima svijest, bljeska novo svjetlo snage radosti, pobjede i života kao ono nakon tragedije Velikoga petka u zoru prvoga dana po suboti. Evo nam poziva na avanturu. Isus čeka slobodne učenike koji će se upustiti u ovu avanturu i time hoće započeti obnovu svijeta.

Krist prošetao Malom Bosnom

SVEĆENIČKO POMAZANJE

»Danas dan, sutra dan, prekosutra...« kako to naš narod kaže i evo nas opet u Maloj Bosni. Gospodin biskup msgr Matija Zvekanović, u nedelju 18. ožujka prije podne u 10 sati zaredio je za svećenika vlč. g. **Antuna Kopilovića**.

Mala Bosna obzirom na duhovna zvanja nije »mala«, ali može biti ponosna. Iz nje je niknuo kao prvi svećenik ove tada još vikarije vlč. g. **Tomo Bukvić**, sada biskupijski knjižničar, **O. Leopold Ivanković** je također rodom iz te župe, sada vikar subotičkog samostana i profesor u sjemeništu Paulinum, **Ivica Skenderović**, sa Hrvatskog majura rodom, gdje mu i sad žive roditelji, a on je svećenik i živi i radi u Kanadi. Naš mladomisnik bi tako bio sada četvrti po redu svećenik iz Male Bosne. Ne ka nam bude slobodno spomenuti, da imaju bogoslova također sa Hrvatskog majura, **Andriju Anišić** i č. s. **Ancilu Vujković L.** koja radi kao medicinska sestra u Puli i č. s. **Eleonoru Merković**, koja živi i radi u Rimu. Svi su se skupili za svečano slavlje i aktivno uzeli učešće u njemu.

Mladomisnik je osmogodišnju školu završio u rodnom selu, zatim odlazi u sjemenište »Pauli-

num« u Suboticu, a poslije mature biskup ga šalje u Zagreb na Kaptol, gdje je završio studije.

Slavlje je bilo pravo obiteljsko gdje su se svi radovali i »nije im se dalo ić' kući«, kako reče jedan mladić, jer su se svi osjećali počašćeni što je »njihov sin« svećenik. Nakon mladomisnikovog oproštaja od roditelja, braće i stare majke, povorka je mladih u bjelini i narodnim nošnjama krenula iz župne kuće

prema crkvi. Na vratima crkve ga je pozdravila rođena sestra i pozvala da uđe ovaj put drugačije u crkvu, jer sve je spremno za njega. Obred sveć. ređenja tekao je pod vodstvom g. Andrije Kopilovića veoma skladno i narod je preko tumačenja g. Marka Forgića veoma pobožno sudjelovao. Crkva sasvim novo i veoma ukusno umolovana za ovaj dan bila je premalena za toliki vjerni puk koji je ispunio svaki kutak. Atmosfera je bila veoma svečana i vjernici su upijali svaku riječ iz biskupovih usta za vrijeme obreda.

Nakon ređenja slijedila je koncelebrirana sv. Misa mladog svećenika sa svojim Nadpastirom, u ovom obliku prvi put izvan katedrale, kako je naglasio sâm G. biskup.

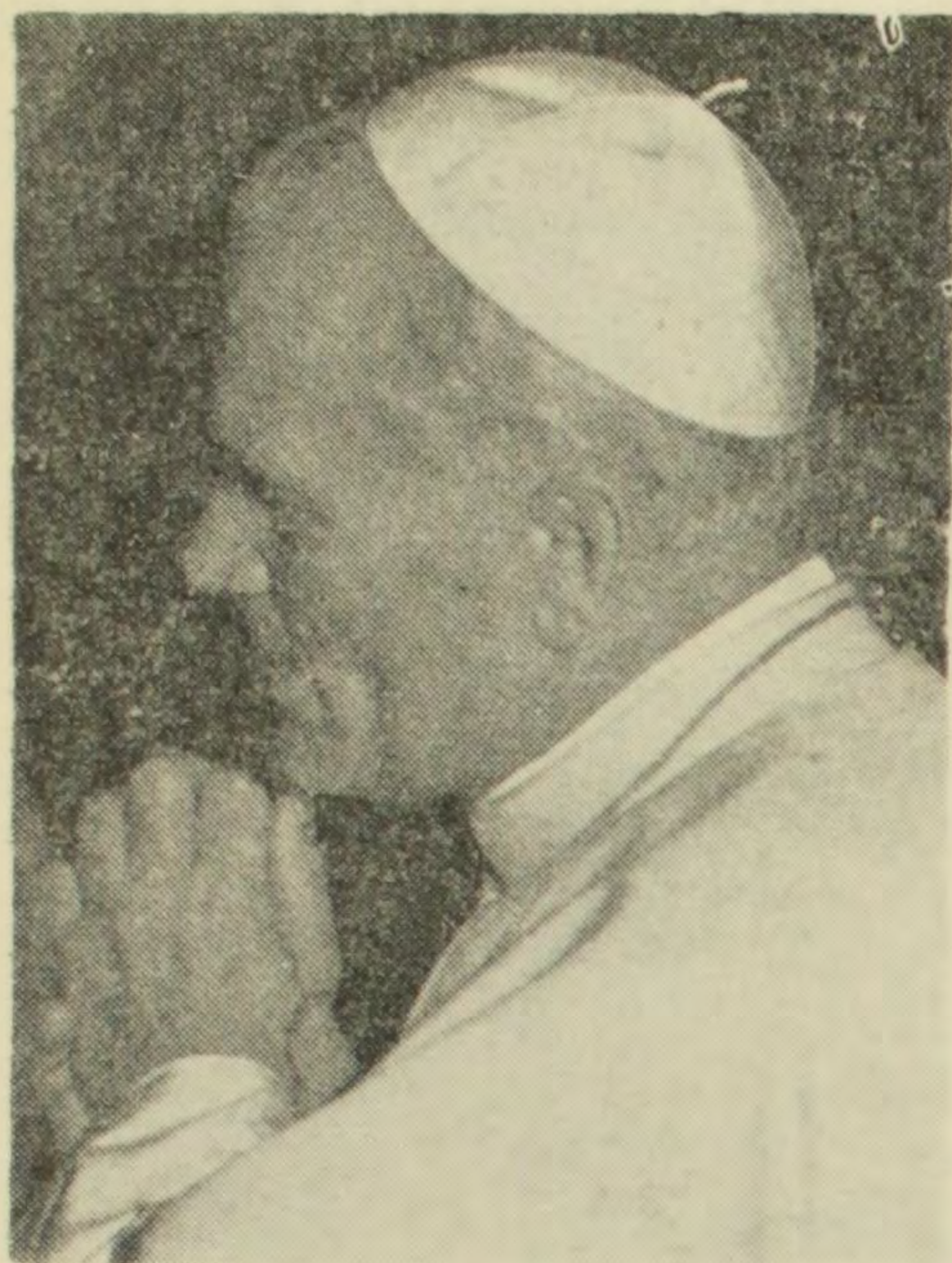
Propovijedao je g. Bela Stantić, nekadašnji župnik te župe. On je naglasio da, ako se gleda očima vjere, onda je prije petnaestak godina »Krist prošetao Malom Bosnom, Frančišković krajem i u obitelji Pere i Kriste Koplivoić pogledao i zavolio Antuna i rekao njegovu srcu: »Dođi i slijedi me!« On se je odazvao i rekao: »Gospodine, ti znaš sve, ti znaš da te ljubim«, što je stavio kao svoj životni moćo na sličicu. Od danas po biskupovim riječima Krist mu govori: »Od sada te više ne zove slugom, nego prijateljem...« »Ti si moj prijatelj, ako budeš činio što ti zapovijedam...« »Evo, odsad ja sam s tobom u sve dane...« A

(nastavak na str. 11.)

RODITELJSKI BLAGOSLOV

Srce za cijelo čovječanstvo

Papa Ivan Pavao

»NA DOBRO VAM DOŠLO
ISUSOVO POROĐENJE«

Tim je riječima Ivan Pavao II pozdravio sve hrvatske vjernike diljem svijeta zaželivši nam sretan Božić. Opet jedno iznenađenje Pape Wojtyły! Bio je to jedan u nizu pozdrava na 24 jezika kojima je poslao u eter želje svog velikosvećeničkog srca. Odras je to onih stvarnosti koje su se tih dana događale po svijetu njegovim zauzimanjem. Po njegovu nalogu kardinal Antonio Samoré odlazi da posreduje u sukobu između Argentine i Čilea i to s uspjehom. Istovremeno teče njegova briga »za sve crkve«: za onu u Krakovu, u Veneciji, u Baru i po tolikim drugim mjestima po svijetu imenuje biskupe, prima diplomate i govori im o problemima pojedinih naroda i svijeta. Redaju se državni i vodeće osobe suvremenog svijeta, za svakoga ima mjesta u njegovu srcu.

HRABRI POZIVI U OBRANU
ŽIVOTA

Redaju se u njegovim homilijama, pobudama i susretima. Sve više postaje usta onih koji ne mogu govoriti. Ne plaši se kritike koja ga sve češće uzima za svoj predmet. Njegov prvi misionarski i apostolski put u Južnu Ameriku uklapa se upravo u tu djelatnost. Potiče biskupe i cijelu Crkvu Latinske Amerike, da ostane vjerna izvornom evanđeoskom poslanju. Teologija oslobođenja!? Da, ako ona znači oslobođenje po Isusu Kristu cijelog čovjeka od zala vlastitih grijeha, od zala koje razaraju obitelji i narode. Revolucija? Jedino revolucija ljubavi koja počinje od svakoga pojedinca, a rezultira s onim »dati život za brata«. To je susret Kristova Srca kroz srca Ivana Pavla s vjerničkim masama Meksika

i Dominikanske republike sa mladima, radnicima, intelektualcima, kampešinosima, bolesnicima, indijancima...

DAROVI CRKVI

Neumorno obilazi kao pravi pastir župe svoje rimske biskupije od predgrađa do novih nastambi. Svugdje sav prisutan, sav kao jedan dar. I našu Crkvu daruje. Našim biskupima obećava da će nas primiti u povodu jubileja 1100 god. Branimorova saveza s Petrovom stolicom: da će nas pozdraviti našom riječju i s nama Euharistiju slaviti. Još više, da će nam posebnu pismenu poruku poslati, da to bude obnova saveza.

I opću Crkvu daruje svojom prvom enciklikom »Spasitelj čovjeka« koja je prvi plod izrastao iz njegova vjernička i biskupska srca. To evanđeosko čovjekoljublje, to Isusovo služenje čovjeku došlo je do punog izraza u ovoj enciklici. Ivan bi Zlatousti rekao: »Srce Pavlovo-Srce Kristovo. Srce Ivana Pavla II — Srce Kristovo.«

POZIV U DOMOVINU

Tek se smirio od napornog puta po Južnoj Americi, a evo već novog poziva iz njegove Domovine, iz te »daleke zemlje«. Prve svoje Duhove, kao papa provest će u svojoj zemlji. U zaletu će zagrliti Warsawu i Gniezno, Čestochowu, to srce Crkve i Naroda Poljaka. Možda i Lublin, ali svakako svoj grad. Još jednom da okom pomiluje Wawel i Mogilu i okolne brežuljke i blagu dolinu i tu živu Crkvu kojoj on bijaše glavom. Da još jednom poljubi blagoslovljeno tlo jagelonsko i sveti lik Crne Madone — Kraljice Poljske. S tobom smo Ivane Pavle II!

UMRO KARD. JEAN VILLOT

9. ožujka ove godine u starosti od 74 godine, umro je u Rimu kardinal Jean Villot državni tajnik Svete Stolice vrijedni i dobri suradnik trojice posljednjih papa.

BALZAMOVA NAGRADA MAJCI TEREZIJI

Majka Terezija iz Calcute (rodnom iz Skopja) primila je u Rimu 1. ožujka Balzamovu nagradu, prva poslije pape Ivana XXIII 1963. godine, za izvanrednu požrtvornost kojom je cijeli život posvetila pomaganju... žrtvama gladi, bijede, i bolesti, kaže se u obrazloženju za dodjeljivanje nagrade.

BISKUPI VRHBOSANSKE METRO- POLIJE KOD PAPE

23. veljače ove godine papa Ivan Pavao II. primio je nadbiskupa i metropolitu Marka Jozinovića, biskupa mostarskog Petra Čulu, biskupa banjalučkoga Alfreda Pichlera i pomoćnog biskupa mostarskog Pavla Zanića.

NOVOGODIŠNJI SUSRET NAJVIŠIH VJERSKIH I POLITIČKIH PREDSTAVNIKA U SR HRVATSKOJ

Po prvi put poslije drugog svjetskog rata došlo je do novogodišnjeg susreta predstavnika vjerskih zajednica i najviših predstavnika političkog vodstva SR Hrvatske, na inicijativu Jure Bilića predsjednika Sabora. U svom govoru nadbiskup Franjo Kuharić, predsjednik BKJ i prvi biskup Crkve u Hrvata istakao je spremnost Crkve na dijalog koji bi bio od koristi ljudima. Obilno citirajući govore pape Ivana Pavla II. ponovio je staro i poznato načelo Katoličke Crkve u njezinu odnosu prema državi bilo koje političke orijentacije a to je; slobodna Crkva u slobodnoj Državi. Prijemu je prisustvovao osim spomenutih predstavnika i značajan broj istaknutih kulturnih i javnih radnika.

VISOKI PREDSTAVNICI NAŠEG EPISKOPATA KOD PAPE

U povodu tisućustote obljetnice saveza između hrvatskog naroda i Petrove Stolice, petorica uglednih predstavnika našeg episkopata posjetili su papu Ivana Pavla II. 16. veljače sa nakanom da zamole Petrova nasljednika da bi se ovaj veliki jubilej dostojno obilježio. Sveti Otac je prihvatio molbu hrvatskih biskupa, da oko 1. svibnja o. g. primi hrvatske hodočasnike i predvodi bogoslužje na hrvatskom jeziku. A za nedelju 10. lipnja će uputiti poruku hrvatskim katolicima. Delegaciju naših biskupa sačinjavali su nadbiskupi Franjo Kuharić, Frane Franić i Mario Oblak te biskupi Josip Arnerić i Đuro Kokša.

NOVI BARSKI NADBISKUP

5 siječnja ove godine Ivan Pavao II. imenovao je cetinjskog župnika Petra Perkolića za nasljednika barskom nadbiskupu Mons. Aleksandru Tokiću. Blagoslovljeno bilo!

HODOČAŠĆE U RIM

U POVODU TISUĆU STOTE
OBLJETNICE SAVEZA CRKVE
U HRVATA I PETROVE STO-
LICE, ORGANIZIRA SE HO-
DOČAŠĆE U RIM NA SUSRET
S KRISTOVIM NAMJESNI-
KOM PAPONOM IVANOM PAV-
LOM II. POLAZI SE 27. IV A
VRAĆA SE 2. V. CIJENA PU-
TOVANJA JE 2650 N. DIN. PO-
DROBNIJE INFORMACIJE MO-
ŽETE DOBITI KOD SVAKOG
ŽUPNOG UREDA.

Sestra Eva

Poslije radosnih božićnih blagdana, koje je sestra Eva provekla u patnjama, 29. prosinca 1978. g. Gospodin je dokrajčio njezine patnje i priveo je u vječnu radost da primi plaću za svoja trpljenja. Mnogo je trpjela, a ipak uvijek je bila radosna i zadovoljna.

Ovom smrću Bog je osiromašio Sontu za jedan veliki i jasni svjetionik na putu savršenosti i ugašena je stalno goreća žrtva za čitavu našu mjesnu Crkvu, a napose za sončansku župnu zajednicu.

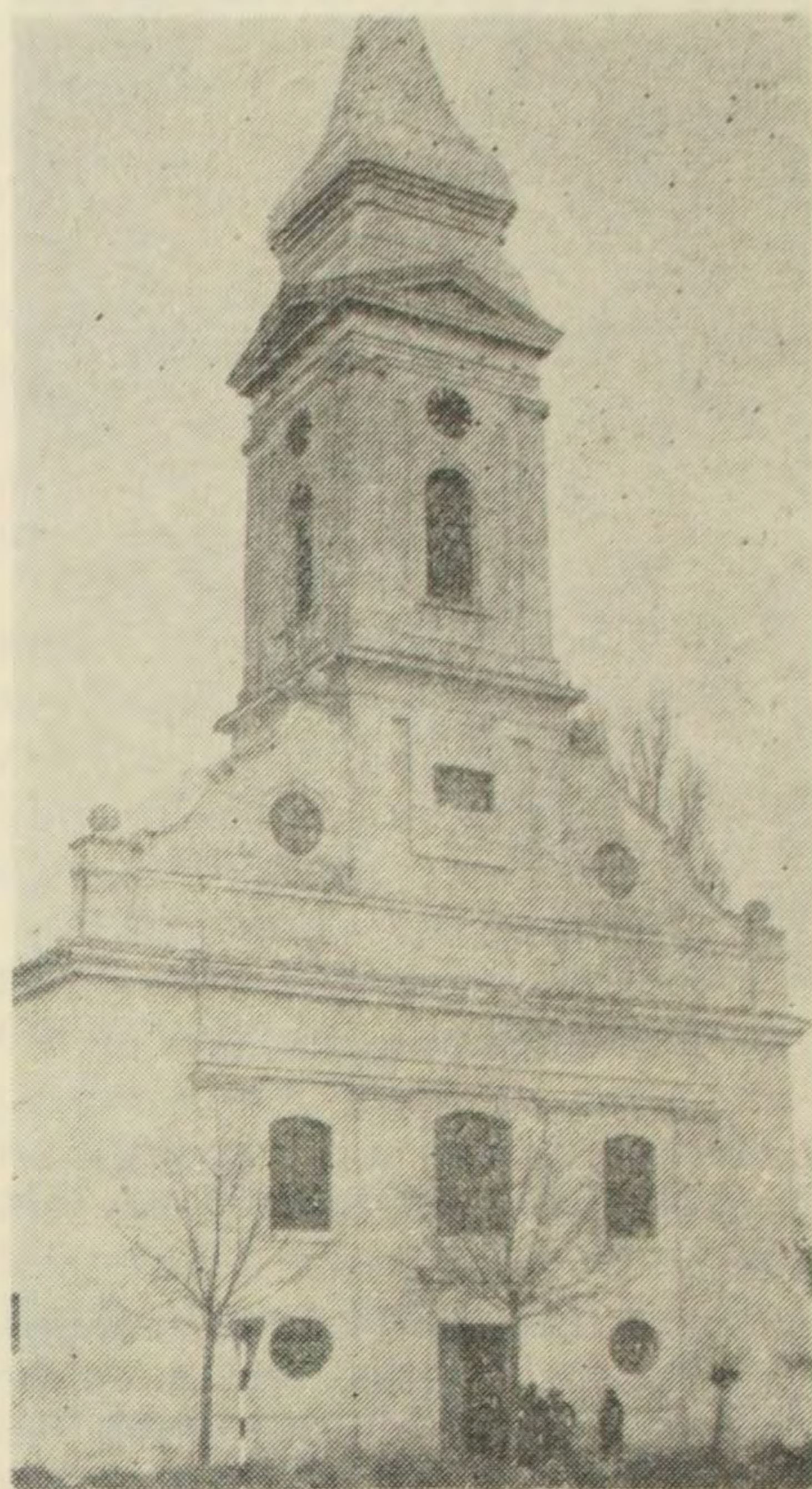
U školi Kristova Srca

Eva Lukić rođena je 18. studenog 1901. g. u Sonti u siromašnoj, ali kršćanskoj obitelji. Od malena je bila povučena, ali ipak vesele naravi. Takvu je poznaju njezine vršnjakinje. Što znaju njezine vršnjakinje? Što je bivala starija, sve se više u njezinoj duši budila želja za savrшеноšću. Dobila je na poklon jedan stari mali molitvenik od kojega se nikada nije dijelila, već ga je nosila uzase u njedrima, da joj uvijek bude pri ruci. Sama je govorila da joj je najljepše bilo boraviti na kalvariji. Tu bi uranjala u pobožnost križnoga puta. U Sonti se od najranijih vremena štuje presveto Srce Isusovo. Već 1842. g. podignuta je kalvarija i pred njom kapela presv. Srcu.

tako je naša pokojnica od rano djetinjstva upoznala tu pobožnost. U Sonti se rijetko mogao vidjeti koji redovnik ili redovnica, osim pred jesen kada su krenuli u prošnju 00. Karmelićani i kapucini iz Osijeka i po koja Č. Sestra. Tako je redovnički život bio nepoznat ljudima. Ipak naša pokojnica je odlučila da se ne uda, već da živi samo služeći Bogu. Njezin plan je Božansko Srce izmijenilo. Dok je obavljala svoju pobožnost, primila je nadahnuće da se uda, što je ona teško prihvatila. Roditelji su je na to spremali, a bilo je još sestara pa nije bilo lako. Teška je srca prahvitila svoga zaručnika i 1922. g. se udala. Muž, Stipan Klapčić, držao je kršćanski red, a ženi nije priječio na putu savršenstva. Kao mlada morala je mnogo raditi jer su obadvoje bili siromašni, teško se živjelo u dane svjetske krize. Kao mlada žena brzo je obolila i sada je razumjela zašto je trebala ući u brak, jer ju je Bog spremao za školu trpljenja i što bi sama mogla. Muž ju je strpljivo služio i brinuo se za nju, ali zdravlje se nije vraćalo. U bolesti su joj pomagale sesetre.

Franjevačka trećoredica

U Sonti je Treći red sv. Franje potekao još iz stare domovine Bosne. Osim toga, Sonta je pripadala Baču. Otud su franjevci pohađali Sontu. Poznat je župnik Vilov, koji je iz Sonte pridonio kod obnove bačkog samostana. Otud je štovanje sv. Franje, a i Treći red je bio vrlo aktivan. U Treći red sv. Franje stupila je Eva Klapčić 10. svibnja 1925. g. Stupanjem u Treći red, dobi'a je redovničko ime Elizabeta. Kao trećoredica čitala je život sv. Franje i svoje zaštitnice sv. Elizabete pa je krenula njihovim putem. Bolest ju je stalno pratila. Ona je strpljivo s predanjem u volju Božju sve podnosila. U Trećem redu ima'a je svoju vrlo aktivnu i ve-

Crkva u Sonti

oma duhovnu učiteljicu Mariju Vizontaner rođ. Miloljev. Ova joj je nastojala u dušu uliti ljubav prema trpećem Kristu preko primjera sv. Franje i Elizabete. Dok je mogla posjećivala je svoju učiteljicu, a ona je za vrijeme Evine bolesti radila za nju i dvorila ju i usput pripravljala da odgovori velikim Božjim nacrta. Posebno joj je isticala ljubav prema grešnicima i dušama u čistilištu. Godine 1936. prije svoje smrti Marija Vizontaner joj je preda'a novu dužnost savjetnice, da ona nastavi dalje duhovno voditi sestre. Poslije smrti svoje učiteljice Eva je prizdravila, ali joj je ostao teški križ, ukočena bolesna noga. Zbog toga je mnogo trpjela i cijeli život hodala na štakama. Kao teški invalid sa ukočenom i kraćom bolesnom nogom obilazila je svoje sestre, bodri'a ih i učila. Nikada se poglavar-ske službe nije prima'a. Bila je samo savjetnica, tek pred smrt preda'a je i tu dužnost službeno, a i u stvari nikada.

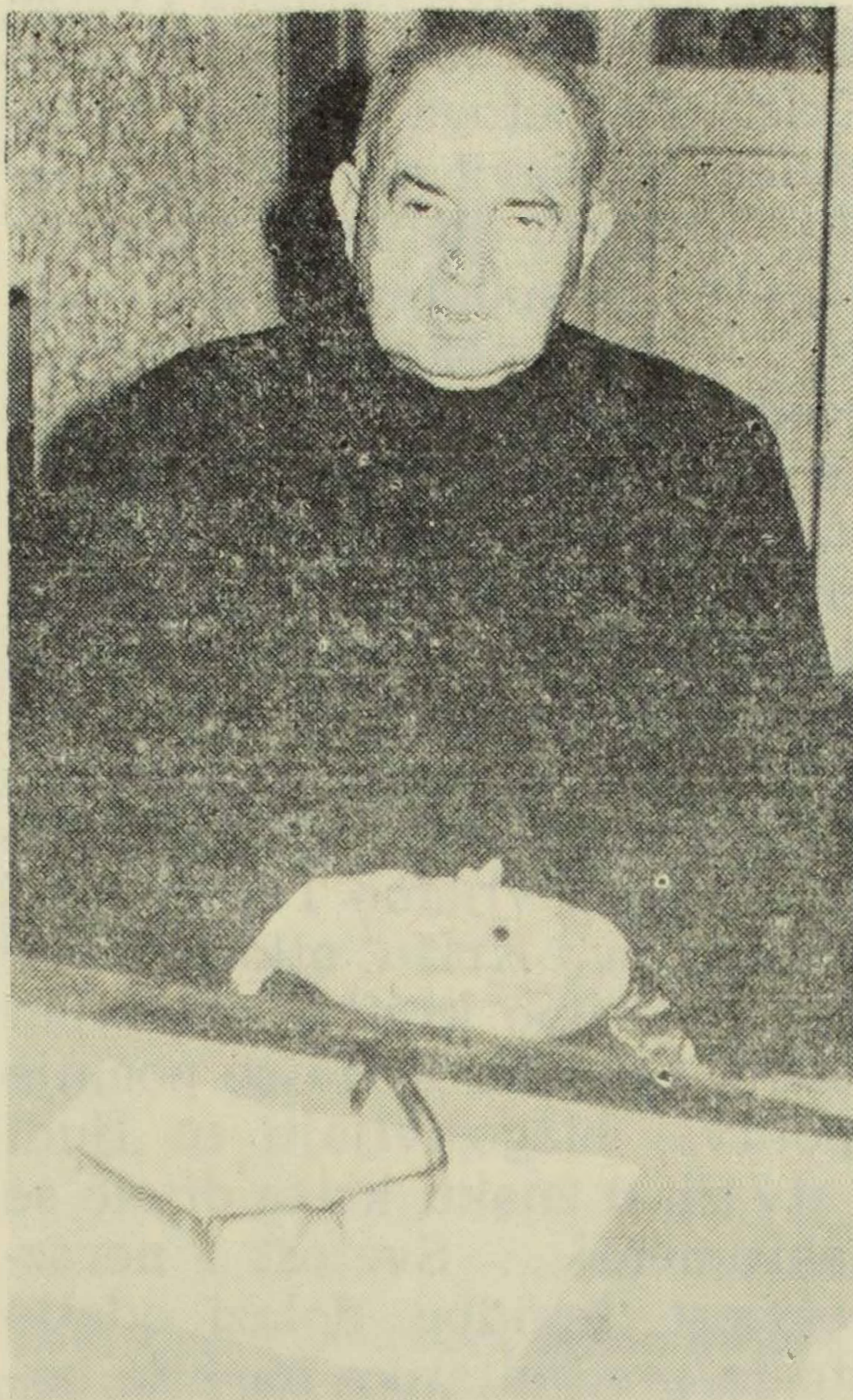
iz Sonte

S Isusom na križu

Gospodin je izabrao da mu bude posuda izabrana u trpljenju, bolestima i u drugim životnim poteškoćama na koje se nikada nije tužila. Da je jako bolesna znalo se samo po tome kad nije išla u crkvu. Rijetko je ležala na svojoj priprostoj postelji. Uvijek je sjedila s krunicom u ruci i molila dan i noć. Govorila je: »Moram moliti i trpjeti jer su žrtve jako potrebne.« Posebno se žrtvovala za duše u čistilištu, koje su joj se znale i javno zahvaljivati na pomoći. Više godina je patila jer je oboljela na ušima i ništa nije čula. Nije mogla pjevati, slušati propovijedi niti ikoga razumjeti. Znala je samo reći: »Ne mogu ništa kazati, jer ništa ne čujem. Gospodin tako želi.« U korizmi, u posne dane, a često i u drugim zgodama ništa nije jela osim sv. Pricesti. I inače se jako slabo hranila.

Za Crkvu

Osobito se brinula za svećeničke i redovničke kandidate. mnogo je molila i materijalno ih pomagala. Svoje župnike je cijejala. I kada joj nije išlo kako treba, ona se u najmanjim sitnicama pokoravala njihovim željama i uvijek ih pitala za savjet. Molila je i plaćala sv. Mise za Papu, za biskupa, i za svećenike. Vrlo je često i mnogo plakala kada bi čula kakovu lošu vijest o svećenicima ili svećeničkim pripravnicima. Nikada se nije tužila, nikoga osuđivala. Jedina joj je tuga bila, kada je čula da Boga vrijeđaju. Bilo ju je teško razumjeti, a ispovjednicima bila je pravi križ. Njezina bol u ispovijedi bila je da nije dovoljno ljubila svoga Gospodina. Njezin život bio je u stalnom sjedinjenju s Bogom. U svojoj jednostavnosti teško se izražavala, teško je znala reći što osjeća. O sebi je rijetko govorila osim ako je morala i to u najdubljoj poniznosti. Mnogo je duhovno i fizički trpjela pe-

Sončanski župnik

kom. osobito prvim petkom i na blagdane. Često je padala u ekstazu, najčešće poslije sv. Pricesti, a i inače kada je duhovno govorila ili slušala. Ekstaze su znale potrajati po cijeli sat. Ništa kod toga nije osjećala. Vraćala se u život sa osmjehom i s pjesmom na usnama, a najdraža joj je bila pjesma: »Svet jesi, Bože, blažen jesi, Bože u visni nebeskoj.« Onda je tek počela osjećati bolove i uz pomoć sestara bi ustala i pošla kući. Često je nemilo pala na crkveni pod, ali joj se nikada ništa nije dogodilo. Svoje sestre je primala kao majka. Tješila ih i savjetovala. Mnoge izjavljuju da ih je pomagala materijalno blagoslovom ili molitvom. Druge je tješila, a za sebe nikada nije ništa tražila, iako je imala mnogo teških kušnja o kojima ju je Gospodin kušao kao zlato.

Sa presvetom Djevicom

Veoma je ljubila Maïku Gospodinovu. Volila je hodočašća u Marijanska svetišta a ta su joj mnoge poteškoće zadavala. Štuke su joj nanosila velika trpljenja. Znala je dobiti velike rane pod pazuhom i teška krvarenja,

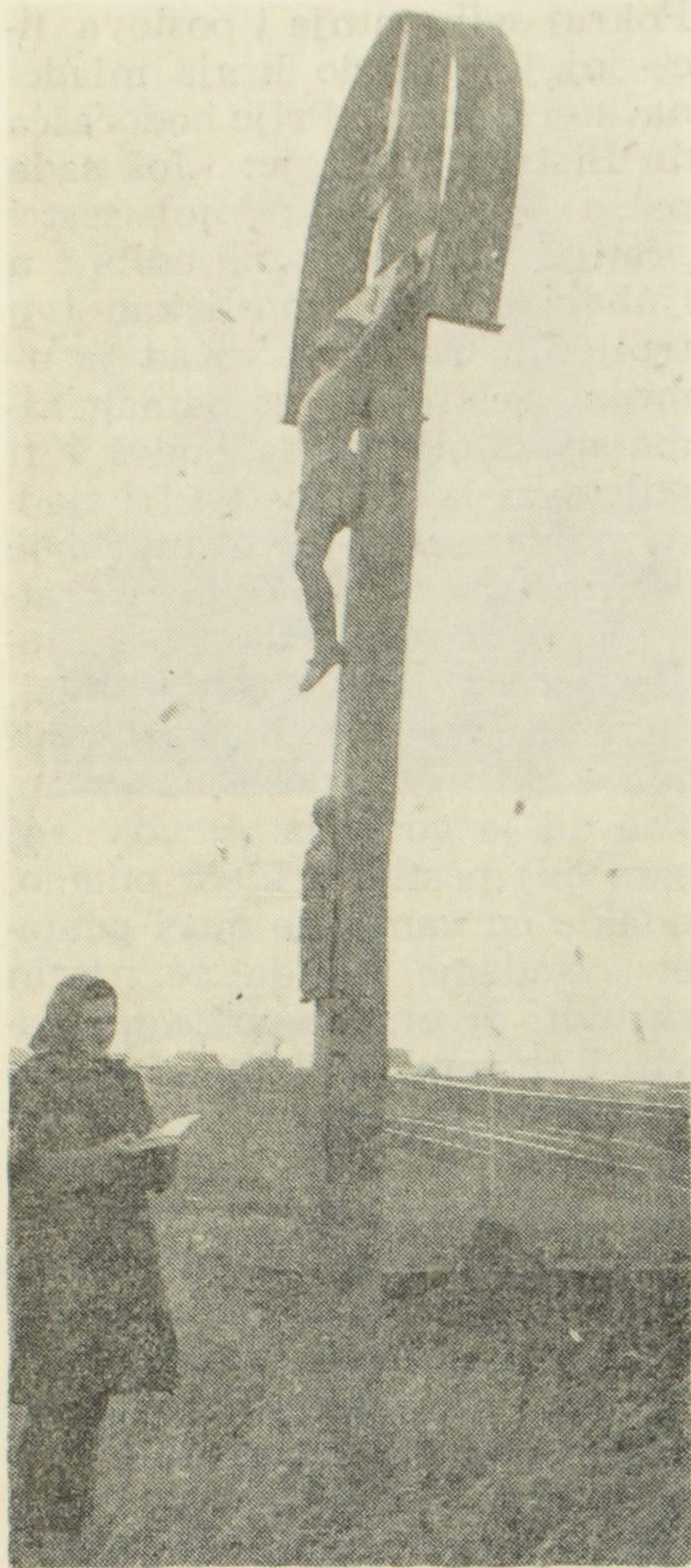
tako da je sva bila u krvi. Posljednje hodočašće joj je bilo u Mariju Bisticu 8. rujna 1978. g. sa našim šokačkim hodočašćem. Pokraj svih patnja i poslova, lice joj je bilo do kraja mladenačko i rumeno. Prije hodočašća na Bisticu rekla je: »Još sada pa u vječnost«. Svojoj sestri pratilji, koja ju je slijedila i u ljubavi i u pobožnosti kao i u trpljenju, rekla je: »Kad ja umrem, sestro, ti ćeš odmah zamnom. Molit ću da budeš i ti gdje sam ja«. A poslije tri tjedna nakon sestre Eve, umrla je sestra Kata Silađev. Po povratku s hodočašća, teško ju je mučio rak na jetri. Poslije smrti, rumeno joj je lice požutjelo, ali je i u lijesu bilo dostojanstveno, kao da je govorila: »evo, svoj sam cilj postigla. Idem onamo, odakle ću vam više moći pomoći«. Nadamo se, da će njezin skroviti život, Gospodin proslaviti i na zemlji. Život joj je bio dvostruki plamen izgradnja: jedane prema Bogu, a drugi prema ljudima. Grijala se na plamenu Božanskoga Srca i svoje trpljenje sjedinjavala s njegovom mukom, za braću. Domaći župnik, g. Jakov Grunčić, u kratkom govoru izrekao je ono najbitnije: »Bila je žrtva koju nismo poznavali niti shvaćali! Njezinu zagovoru preporučamo našu domaću Crkvu i osobito svećenstvo.

I. V.

Kuća s. Eve

Znak koji opominje

Jeste li ikad pokušali izbrojiti križeve po našim putovima, ulicama, selima i gradovima? Iznenadit će vas njihov broj! Pored njih godinama prolazimo i ni ne primećujemo ih. A samo na pr. na liniji Subotica—Bajmok (25 km.) susret ćete trinaest križeva, pet crkava, dvije Kalvarije, dvije kapele i opet križevi pred njima. Nisu to maleni križevi da ih se ne vidi, a niti od nekog slabog materijala, već baš veliki uglavnom kameni križevi kao i vjera onih koji su ih podigli. Ne bih se usudio prognozirati koliko bi moglo biti ovakvih križeva u našem gradu ili u našoj biskupiji (širok gradova i sela).

Nije bio običaj podizanja križeva i u drugim krajevima. Negdje će se naći kapelica sa slikom ili kipom Gospe ili kojeg sveca. Međutim, kod nas u ovim krajevima križ je uživao posebno poštovanje i svugdje su podizani, po ulicama, pokraj putova i cesta, na njivama. . .

A još k tome križevi na našim grobljima! Iznad glave svakog kršćanina stoji križ kao znak vjere i životnog opredjeljenja. Tada, kad se sve napušta i ostavlja, zadržava se samo ovaj znak Krista Raspetoga. Križem se također izražava na najkraći način vrhovni Kristov Zakon: »Ljubi Gospodina Boga svoga. . .« što pokazuje okomita greda, »Ljubi bližnjega kao sebe samoga«, što pokazuje vodoravna greda. Tako je križ utjelovljenje Krista, odnosno Njegovе Ljubavi prema nama. Križ nam to stalno naviješta.

Pred križom se skida šešir, izgovara se: »Klanjamo Ti se, Kriste, i blagosivljamo Te, jer si po svojem sv. Križu otkupio svijet«, ili samo kratko »Hvaljen Isus!« Znakom križa se počinje molitva, blagosivljaju se ljudi i stvari, u znaku križa dijele se sakramenti. . . Svetost i nerazrešivost ženidbe dolazi odatle što je pred oltarom na križ položena zakletva. Čovjeka vjerniku sve je usredotočeno na križ.

Dok nije bilo sagrađenih crkava po našim selima i salašima, križevi su bili mjesto okupljanja na molitvu i pobožnost, osobito u korizmenom vremenu. Tako se obavljao »put križa«, molila se krunica i pjevale se pjesme. Zato su križevi »timareni« i veoma uredno držani. Ljeti su kićeni cvijećem, a zimi »cicamacom«. Najljepši su bili prizori u tri najsvetija dana pred Uskrs. Tada su se povorke kretale na »Kalvariju« i u crkvu u pratnji križa.

Kad malo dublje pogledamo tu činjenicu brojnih križeva po našim putovima, primjetit ćemo veliku sličnost sa njegovim početkom na Kalvariji dok je na njemu visio Krist, Sin Božji. To najbolje očitava sv. Pavao kad kaže: »Židovi znake ištu i Grci mudrost traže, a mi, mi propovjedamo Krista raspetoga Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak, Židovima i Grcima-Krista Božju silu i Božju mudrost. . . (1 Kor. 1, 22, 23).

Jer samo tako možemo protumačiti onu izdržljivost, požrtvovanost, vjernost u dobru i u zlu. . . Naš jednostavan, ali duhom tako svjež čovjek naučio je taj duh samo u Kristovoj školi, pod križem. Razumjeli su oni

jako dobro, da iza Velikog Petka dolazi Uskrs. I zato su se trudili da ga postignu. Doživljavajući često puta strahote velikog Petka nadali su se vječnom Uskrsu. Zato Uskrs nije bio blagdan koji se slavi iz običaja. Za Uskrs sve treba biti drugčije pa i hrana. Svakako, u kući su se svi ispovjedili, za Uskrs se pričestili, rano ujutro išli na Kalvariju i onda se jelo »posvetilište« gdje se svakako moralo naći i malo janjetine, što su pokazali da su razumjeli ljepotu žrtve i uskrsnuća »Božjega Jagnjeta« — Isusa.

Da, K R I Ž je znak!!! Mnogo više nego i jedan znak koji pored puta stoji. Iako često teško primetljiv. On opominje! Ne vrijedi ga rušiti, jer s njime se pada, a i ustaje.

NA GOLGOTI SAMOVANJA

Dan za danom
godinama
sve to novim klinovima
prikiva me
život.
Na križ Kalvarije
da krvarim
na Golgoti samovanja.

Oko mene i uz mene
baš nikoga.

Ni lupeža lijevog
ni desnog.
Ni tuđina a ni svoga.

Vulkan bola grotlom grla
iz grudi mi
zdvojan vapaj vrgne vani:
»Eli. . . Eli. . . Lamma Sabaktani!«

(Pružila mi ruku)

Uvijen u platno mrtvih,
u hram Uskrsnuća stupih.

Prolejeće. . .

Učči Uskrsa — predveče.
U hramu Gospodnjem
služba teče.

Stojim..

Zora života — djevojčice
cvijet proljeća:
đurđevak —
stoji do mene.

Obraze njene — rumene
plavi prami
rube.
Iz očiju dvije zvijezde
danice
sunce snube.

Služba teče. . .

»Pružite mir jedni drugima!«
prozbori obrednik puku.
I tada mi
ona
ta zora života
pružila ruku!

U S K R S - BLAGDAN ŽIVOTA

Ova godina je proglašena »Godinom djeteta« sa strane Ujedinjenih Nacija. To smo čitali u našoj i u stranoj štampi a o tome je govorila televizija.

Što da se radi s djetetom?

Jedni to uzimaju kao normalnu stvar. Pa nek se piše i o djeci kao što se piše i govori o drugim stvarima. Drugi opet misle da je ta tema veoma urgentna i pokazuju prstom na činjenice koje pozivaju na alarm. Jedni misle da je potrebno poboljšati materijalni položaj djeteta dok drugi misle »da ne treba samo liječiti tijelo nego i psihu« (Svijet br. 3/79).

Koji imaju pravo?

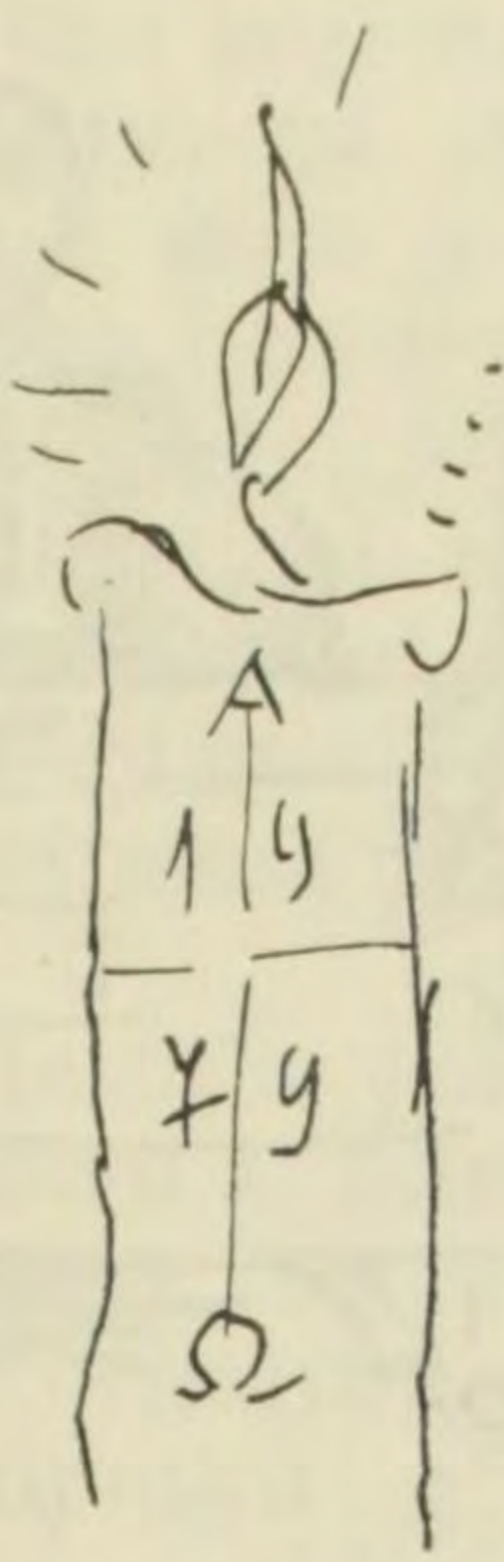
Možda svi! Jer to je slično kao i u drugim stvarima kad svi učinimo sa svoje strane ono za što smo kompetentni, onda obično biva sve dobro. Ako pak što propustimo ili radimo krivo, tada se javljaju problemi. Da je čovjek u svoj svojoj širini i dubini ugrožen — to je činjenica. Ugrožen je životno i to u svom najvitalnijem obliku. Padaju dječje glave iz čista mira i to baš od onih koji su po naravnom zakonu pozvani da ga donose na svijet, čuvaju, hrane i s ljubavlju uvode u život.

Dok s jedne strane sprečavamo smrtnost djece, što je zaista humana stvar, s druge strane prođiremo u samo »svetište« ljudskog života — majku, i »vještačkim prekidom trudnoće«, kako to bezazleno nazivamo, trgamo zeleni plod ljudskog života na štetu same majke, a po cijenu nerođenog djeteta.

Maloljetnicima ne dajemo volan u ruke, ne puštamo ih na radna mjesta, ali u SR Sloveniji: »Pobačaj bez odobrenja komisije i pristanka roditelja maloljetnice uz neke druge mjere, odobrava zakon koji u SR Sloveniji na snazi više od godinu dana«, jer »Dobnih ograničenja nema i sve su trudnice izjednačene zakonskim pravima«. (Svijet br. 2/79). Zato nije nikakvo čudo da »već u prvoj godini je osjetno povećanje pobačaja« a spominje se brojka od 17.803 pobačaja u jednoj godini u SR Sloveniji (Vidi: Svijet br. 2/79).

Treba li tumačiti kakve su posljedice?! O tome se danas mnogo piše i govori i to veoma stručno. Moramo se složno dati na posao!

Kad se o životu radi, onda je tu zadužena i Crkva da uzvikne: NE UBIJ! Čovječe, ne ubijaj braću svoju, pa i onu tek začetu! A po Kristovu principu: »Nisam došao svijet suditi nego spasiti« (Iv. 12,47), Crkva se zauzima zajedno sa svim ljudima dobre volje na rješavanju ovih problema. Crkva je svjesna da »tko god jedno ovakvo dijete primi u moje ime mene prima...« (Mk. 9, 37), a »onome tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju, daleko bi bolje bilo da s mlinskim kamenom o vratu bude bačen u more« — (Mk. 9, 42.).

Zato Crkva podržava svako nastojanje oko rješavanja ovih i ovakvih problema. Zato objeručke pozdravlja **Deklaraciju o pravima djeteta prije rođenja** koja je donesena na evropskom kongresu 3. i 4. XII 1977. god. u Milanu. U toj deklaraciji se između ostalog kaže:

»...da svako ljudsko biće ima netuđivo pravo na život bez ikakve diskriminacije...«

»...da je to pravo osnovno i da prethodi svakom drugom pravu...«

»...da su države, članice Ujedinjenih Nacija, dužne osigurati opće i djelotvorno poštovanje osnovnih ljudskih prava...«

»...da život svakog ljudskog bića sa svima sebi svojstvenim karakteristikama započinje začecem...«

»...da je djetetu zbog njegove fizičke i intelektualne nezrelosti potrebna odgovarajuća pravna zaštita prije i poslije rođenja...«

»...da nema prava bez odgovornosti i da, prema tome, obitelj, društvo i javne vlasti moraju osigurati stvarnu zaštitu djeteta koje će se roditi i majke koja je čuvar djetetova života...«

Vjernici će ovog Uskrsa slaviti Kristovu pobjedu smrti. Krist je bio ubijen zato da nakon tri dana svojim uskrsnućem pobjedi i smrt. Zato možemo sa sv. Pavlom uskliknuti: »Smrti, gdje je tvoja pobjeda? Smrti gdje je tvoj žalac? Žalac smrti je grijeh. A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospođinu našem Isusu Kristu« (1. Kor. 15, 55). Uskrs je pobjeda Života nad SMRĆU! Rekao je: »Ja sam uskrsnuće i život! Tko vjeruje u mene živjet će ako i umre...« (Iv. 11, 25).

Zato je slavljenje Uskrsa naš odaziv na Božji poziv, da pobjeđujemo smrt životom. Osobito ove godine kad je godina djeteta!

SLAVLJENJE

OTAJSTVA USKRSA

U ovim danima Crkva proživljava vrhunac liturgijske godine. U liturgijskom kalendaru sve je usmjereno prema otajstvu Uskrsa. To je vrijeme kada se u Apostolskoj Crkvi prvih stoljeća Crkva radala u krštenju jedino onda. Sva liturgija hoće posadašnjiti velike događaje Kristove smrti i uskrsnuća — a to je djelo spasenja — i to je velika razlika između svih drugih proslava i blagdana, jer se u kršćanskim slavljinama **svarno** nešto događa dok se kod drugih samo nečega spominje. Dakle, u Uskrsnom misteriju proživljavamo djelo Otkupljenja, a ono se događa po sakramentima. Krštenje, Potvrda i Euharistija su sakramenti posebno vezani za Uskrs. U staroj Crkvi na **Sveti četvrtak** su se katekumeni (novokršteni) podvrgavali zadnjem ispitu i prvi puta prisustvovali cijeloj misi. Na taj dan biskup sa svećenicima posvećuje ulja kojima se sakramenti dijele i taj dan se slavi VEČERA GOSPODNJA. Danas je u crkvama ostala samo misa večere Gospodnje dok je u katedrali i Misa posvete ulja, a katekumenska misa je potpuno nestala. Na **Sveti Petak** Crkva prastarim obredom slavi Kristovu muku i smrt. U centru toga dana je proslava Križa. Taj dan je veličanstveno uzdizanje toga »drveća spasenja«. Sva je naša pažnja upućena na razmišljanje i zahvaljivanje za tu dragu i svetu Kristovu smrt. Na **Svetu subotu** je jedini aliturgijski dan u crkvenoj godini. Jedino toga dana je crkva u tuzi. Spominje se Kristova boravka u grobu. No čim je pao mrak stari su kršćani, a tako i danas, počeli svečano bdijenje da bi Uskrs dočekali budni. U toj noći se Crkva preporadala, jer tada su kršteni novi članovi, krizmani i prvi puta pričešćeni. Sva je ta noć pretvorena u svijetao dan i to je najljepše što crkva ima u svojoj liturgiji. Spominjemo se djela Božjih posadašnjujemo ih i postajemo dionici spasenja.

Što sve ovo za nas znači? Da bi smo imali pravi Uskrs moramo ga razumjeti i to vjerom i srcem. To je događaj a ne samo spominjanje. U taj događaj se uključujemo vjerom i djelom i tek tada postajemo baštiniči onoga što je Krist učinio. Ako nam to uključivanje izostane Uskrs će biti siromašan i zapravo neće biti događaj a onda više i nije kršćanski blagdan. Šteta ako bi to tako bilo za mnoge i ove godine!

A. K.

»Novo sito na klinu visi«, kaže narod, a ja bi' dodao da nov župnik na iglama sidi, jer ne zna odkaleg će kakvo iznenađenje banit'. Ovog puta je došlo odozgor, ne s neba nit' od dekana, nego s krova. Lipa prolićna kišica lipo umolovala plafon, pa hajd' župniče na tavan pa izminjivaj cripove. Nije mi ni žao jer sam usput skinio predratna godišta »Subotičkih novina« da vidim šta su stari pisali i čitali. Pažnju mi privuku razgovori Ivana i Baše. Namijem se njihovim dositljivim urazumjivanjima i sve mi žao što danas nema takvih razgovora, kad evo novog iznenađenja. Na vratima se pojavi nepoznat čovik u crnini i već pomislím da je zbog nečijeg ukopa došao, ali ne spomenu on mrca, nego se predstavi kao moj novi župljanin.

— Sigurno vam salaš bio digod izvan šora, bez struje, pa vi naumili doći u naš kraj di bar struje ima — počnem ja razgovor.

— Iz varoši sam ja doselio, ali u mom' salašu nema struje, a neće je ni biti.

Gledam čovika u čudu, tražeći na njemu kakav znak ludosti, ali što ga duže gledam, sve mi se čini da je poštovanja vridan. Oko šezdeset mu godina, uredno obučen, kretnje mu donekle suzdržane, ali nipošto nervozne.

— Dosta mi je varoši i kerskog blata — nastavi on. Zaželio sam se zemlje i salaša i tako ja smislio i doselio u Šarenšor. Kažu mi da to vašoj župi pripada.

— To su vam dobro kazali, ali ste mogli viditi da tu tek ima blata, dobrim više nego u Keru.

— Ima ga, i triba da ga ima. Na salašu je to obično, ali ono varoško blato j. . ., kako da vam kažem, ne možem nać pravu rič. . .

Vidim, ima čovik svoje mišljenje, ne protivim mu se, a šta me se i tiče varoško blato?!

Ositi i on da nismo baš uputno počeli razgovor, pa okrene na sigurniju temu.

— 'Tio sam platit' crkven porez i jednu misu za pokojnu ženu.

— Misu ćemo ubiližit', a crkven porez ne možete platit', jer tako što ne postoji.

KLUPKO IVANA I BAŠE

Sad on meni uzvratí začuđen i ispitujući pogled, a ja brže bolje, da ne bi što loše zaključio o meni, počnem tumačiti kako Crkva nije država da razrezeuje i ubire porez, nego je zajednica, za čije potrebe njeni članovi daju doprinos, otprilike kao što u obitelji svi odrasli doprinose štogod u kuću.

— Znam, znam, a zapravo da kažem ni ne znam, jer to je moja pokojna žena srđivala, a i ja bi' htio platit', samo vi kažete koliko triba. Ne bi' volio ostat' dužan.

— Dužan nećete ostati, a koliko ćete platit', to ćete sami odlučit'.

On se malo zamisli, ali pažnju mu privuče došljak, a to nitko drugi, nego dida Ivan iz susjedne župe. U jednoj ruci mu šešir, a u drugoj službena koverta. Zacrvenio se od žurbe i prolićne vrućine, ali rekao bih da ga još štogod iznutra pali, k'o nika vrućica. Ponudim ga da sidne, a on i hoće i neće. Vidim, žuri mu se, pa ga upitam s kakvim je poslom došao.

— Eto, imam s vama divana, ali možem dočekat' dok vi s Bašom svršite.

Stavi kovertu u džep, spusti se na stolac i sagne glavu kao čovik koji ne želi započínjat' slučajne razgovore.

Znam da see ovaj zove Bašo, dakle poznaju se, a ne želi prid njim divanit'. Mora da je kakva važna i ozbiljna stvar po sridi. Obratim se pogledom dida Baši, ali ovome ni na kraj pameti da krene.

— Ja imam vrimena. Samo vi divanite s Ivanom, p'onda mi imamo kada. Ne bi' htio zadržavat' čovika, kad znam da je u velikom poslu i belaju. Mora se pripravljat' za svatove, a to u današnje vrime nije lako. No, nije to zato nevolja, je l' tako Ivane?

— Pa i nije — odgovori dida Ivan priko volje i prkosno, ne dižući glave.

— Doduše, čudi se svit — polagano će Bašo — što baš u korizmi udaješ ćer, a pa jedni nagađaju ovo, drugi ono, a Liza Čošarka kaže da si valjda 'tio suvom pogačom i kokicom svatove obavít'. Malo si se privario, jer čujem da tvoj novi pretelj ni ne zna šta je to korizma. Mog'o bi čovik pomislít' da si škrtac.

— E kad je već o svatovima rič — dida Ivan će već sasvim pribran i oran za borbu — moram kazat' tu prid gospodinom, da si se pokaz'o odviše rad gostima kad si sina ženio. Toliko si ih pićem nudio i u svakoj ruci po dvi boce drž'o da se siroma' ni prikrstit' nisi mog'o, kad su gosti prid užnu Boga molili. Izgleda da ni tvoj pretelj nije bolje proš'o neg' ja.

Dida Bašo se malo nasmine pa će:

— Dosta je to davno bilo, pa se ne sićam baš svega, al' dobro mi je ostalo u pameti kako si ti svesrdno Boga molio, pa me čudi kako si mog'o vodit' jesam li se ja prikrstio jel nisam.

(nastavak sa str. 10.)

— To kako sam ja Boga molio, vidi se po tvom sinu, koji u miru Božjem i kršćanskoj viri sa svojom Margom živi i ducu odranjiva. Nisi valjda ti taj blagoslov Božji s bocom izmolio. Doduše, pokojna žena ti bila bogobojazna i blaga duša, pa je i nju Bog mog'o uslišit'.

U Bašnim očima malo otupi pakost, ali samo načas, pa će opet Ivanu:

— Čekam i ja da me pozoveš u svatove. Pitaju me ljudi šta će i kako će biti, a ja im ne znam kazat'. Mogu pomislit' da smo posvađani.

Ne možem te prija zvat' neg' što s gospodinom razgalim. Oni bi se o' de vinčali — obrati se sada dida Ivan meni — ne bi 'tili da to baš svi znadu. Ne volim što je tako ispalo, al' se naposlitku i tišim, kad vidim da se i ovaj odmetnik vraća u Božji ovčinjak. Valjda će se Bog smilovati toj mojoj čeri i tom neupućenom zetu i privest ih na pravi put. A što se tog tiče, o'cul te u svatove zvat' — obrati se opet Baši, kako te ne bi' zvao?! Ta tko će bolje pasirat' u takvo društvo od tebe!

Vidim da to klupko nije od skoro i da se neće skoro odmotat', a i ja se naš'o u njem, pa im predložim da se okripimo tavankutskom kapljicom. Onda ćemo vidit' šta ćemo i kako ćemo. Oni složno prihvatiše da ne prorečem.

Salašar

(nastavak sa str. 4.)

što tek da se kaže o svećeniku kod svete Mise. . . Njegove riječi su Kristove. Njegove ruke će se dizati, da Krist oprašta grijeh. . . Zato je citirao jednog čovjeka koji je za župnika arškog rekao: »Danas sam vidio Boga u ljudskom obliku!«

To sve zove na radost, kad se u to vjeruje, poput Marije kad je bila pozvana na majčinstvo samog Božjeg Sina: »Veliča duša moja Gospodina. . . jer pogleda na mene neznatnu službenicu, jer mi učini velike styari, Svesilni. . .« Kad je govorio o »rešetanju«, rekao je, da je Krist istakao: »Niste vi izabrali mene, nego ja izabrah vas. . .«!

Kad se Bogu daje dobiva se nazad dvostruko kao i Abraham. To je Krist rekao: »Tko ostavi oca, majku. . ., primit će strostruko. . .«! Na kraju je pozdravio narod sam g. biskup i zahvalio se svima koji su svime, a najviše molitvama doprinijeli za ovo zvanje, gdje je posebno naglasio žrtve i molitve stare mājke Marije, koja je »danomice molila u hramu« za svog unuka. Nakon podijeljenog mladomisničkog blagoslova i pozdravnih recitacija slavlje je završeno.

Pjevanje je bilo veoma zapaženo uz vodstvo s. Mirjam Pandžić i uz veliko zalaganje Jelenne Demšedi orguljašice u Ma'loj Bosni. Župniku g. Andriji Šipeku je dopao glavni teret. Uspješno je našao suradnike i sve je bilo veoma skladno i lijepo.

Jasno, nije opet moglo bez bratske župe Bački Moništore koji su u svojim lijepim nošnjama bili zapaženi gosti kao i gosti iz prijateljske Selenče odakle je rodnom vlč. Šipek.

Poslije svega slijedio je brat'ski ručak koji je završio kratkom pobožnošću za svećenička zvanja.

Novom svećeniku čestitamo i želimo da bude pravi Kristov apostol i vjerni suradnik biskupov, po čijem polaganju ruku je primio milost svećeništva.

MI

PRIPRAVA ZA USKRS U BAČKOM MONOŠTORU

Prije korizme, trodnevne poklade se još slave, ali najviše navečer sa igrom i sa maskama. Svakako sve je

to skromnije nego nekada. Treći dan u noći u 11 sati zazvoni veliko zvonno i najavi početak korizme,

Djeca već na poklade uzimaju kasicice u kojima štede za gladne tokom korizme: odričući se nekih svojih radosti. Na čistu srijedu stariji se pepele pod Misom a djeca popodne započinju zajedno sa starima moljenje križnog puta, što se obavlja svaki dan. Iza križnog puta obave pepeljenje. Ostali koji s bilo kojeg razloga nisu mogli u srijedu masovno dolaze na prvu nedjelju korizme.

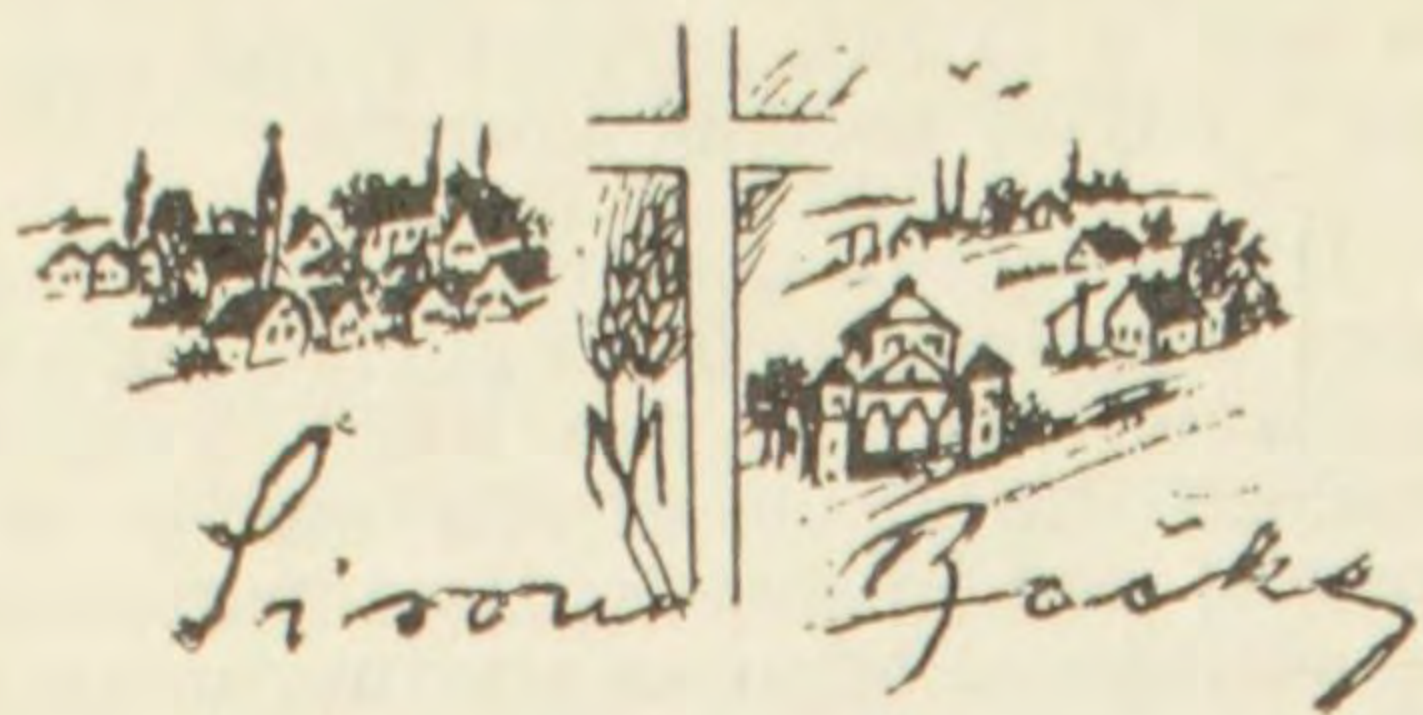
Svakog četvrtka sastaju se vjernici po grupama u kućama gdje se od 11 sati moli sveti čas. Na čistu srijedu istakne se plakat sa rasporedom onih koji strogo poste; samo o kruhu i po potrebi pomalo vode, a taj dan pristupaju sakramentima i sudjeluju u sv. Misi. Svaki dan oko 10 do 15 osoba »dežura« posteći da tako nadoknade svojom žrtvom za one koji ne žele postiti. Oni sve to prikazuju za potrebe Biskupije i župe.

Tu je okupljeno preko pet stotina osoba. Put križa mole djeca sama. Jedan dan dva dječaka, a drugi dan dvije djevojčice. Nedjeljom se križni put obavlja u dva sata po podne sa korizmenom pobožnošću ili u crkvi ili kada vrijeme dozvoli napolju na Kalvariji. Tokom čitave korizme stoji u crkvi kasa sa natpisom »Ovo je post. . . podijeliti kruh svoj sa gladnima«. Tu stavljaju stariji svoje darove za potrebne.

Uskršnju ispovijed obavi oko 1800 vjernika i to oko 500 na prvi Petak, a ostali na veliku Ispovijed na veliki ponedjeljak. Vrhunac počinje sa Cvjetnicom. Djeca pod svojom Misom na prikazanje predaju svoje kasicice. Muka se pjeva starinskim napjevima. Na Veliki Četvrtak navečer crkva se ispuni vjernicima koji sudjeluju na obredima. Poslije obreda djeca imaju svoj sat klanjanja, a poslije njih nastave odrasli sve do ponoći. Na veliki Petak prije podne vjernici dolaze pokloniti se Isusu u presvetom Sakramentu. Obredi počinju u tri sata poslije križnoga puta.

Pod obredima se pričesti više stotina duša. Nakon obreda do kasno u noć žene mole i pjevaju žalobne pjesme (iz starih molitvenika). Te se pjesme pjevaju sve do obreda Velike Subote. Još postoji stari običaj, da se na Veliki Petak djevojke obuku u narodnu nošnju, ali bez sjaja, nego se obuku onako kako je bilo određeno za žalost. Imaju pred sobom pripasane vunene pregače u boji ali bez mustri (nevezene) a na glavama velike plave marame kojima zaviju cijelu glavu i lice u znak žalosti. Na obrede Velike Subote već dolaze u nošnji u punom sjaju, kao posljednje grupe »čuvara Božjeg groba«. Obred Uskrsnuća sa Misom bdijenja obavlja se svečano. Poslije obreda još se jednom odlazi u Kalvariju kao i u zoru samog Uskrsa.

U Sokaca je običaj pravljenja »gnijezda«. Rade se i lijepa vezena jaja. I tko na Uskrs bude darivan takovim jajetom mora uzvratiti dar o Petrovu o danu selskoga proštenja.

PASTORALNO VIJEĆE SUBOTIČKE CRKVE

Nakon izbora i imenovanja 20 siječnja se po prvi puta sastalo Pastoralno vijeće subotičke biskupije. Vijeće je sastavljeno od predstavnika Božjeg naroda iz svih dijelova biskupije, te predstavnika biskupijskog i redovničkog klera i kao i redovnica. Cilj ovoga vijeća je sve jače angažiranje vjerničkih krugova u životu i djelovanju Crkve u smislu odredaba II Vatikanskog Koncila.

P A L I Ć — BLAGOSLOV OLTARA I CRKVE!

U subotu 23. prosinca 1978. god. naš Preuzvišeni g. biskup Matija Zvekanović posvetio je novi oltar i preuređenu crkvu na Paliću.

Svečanost je počela uz pratnju nekoliko svećenika.

Crkva je bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Za vrijeme posvete Ehmann Imre je tumačio obred i njegovo značenje. Iza posvete, odnosno, u okviru posvete je prikazao biskup sv. Misu na novoposvećenom oltaru uz mnoštvo vjernika.

Naš župnik Josip Leist zahvaljuje svima koji su svojim priložima pomogli da se obnovi i uljepša svetište crkve. Još preostaje uređenje unutrašnjosti, što ćemo, nadamo se, s vremenom i uz pomoć vjernika također urediti. Ujedno se zahvaljujemo našem župniku, koji je organizirao da se obavi duhovna obnova u našoj župi. Duhovna obnova nam je lijepo poslužila kao neposredna priprava za proslavu Božića.

M. A. IMENOVANJA U BISKUPIJI

Monsinjur Matija Zvekanović, biskup subotički svojim dekretom broj 2350/78 imenovao je sebi za najužeg suradnika za generalnog vikara Rehak József-a župnika župe Isusa Radnika u Subotici. Novom generalnom vikaru izraz dužnog štovanja uz želju da svojim radom doprinese izgradnji Crkve Kristovog Otajstvenog Tijela u ovim prostorima. U isto vrijeme Ordinarij si je imenovao i drugog suradnika tajnika biskupijske kurije u osobi Koncz István-a. Novom tajniku želimo srce jednoga od velikih apostolskih tajnika Luke i Marka!

DEVETNICA GOSPI LURDSKOJ U TAVANKUTU.

U našoj župi već 20 godina djeluju sestre sv. Dominika. Pastoralni rad u župi bez njih bi se jedva mogao i zamisliti. One su orguljašice, vrše sakristansku službu, pomažu župniku u katehizaciji. Svojim popularnim »fićom« obilaze bolesnike, nemoćnike, opominju roditelje da uredno šalju decu na vjeronauk. Imaju i svoju lijepu kuću, koja je posvećena Gospi Lurdskej. Prije četiri godine štovatelj Gospe Lurdske hodočastili su u Lurd. Inače svake godine, od Marina do blagdana Gospe Lurdske, održava se i devetnica Gospi u čast. Ove godine je ta devetnica obavljena svečanije nego do sada, jer je to upravo deseta godina kako vjernici obavljaju ovu pobožnost. Svake večeri je oko 80 štovalaca Gospodinih, zajednički molilo krunicu, a župnik im je držao kraće nagovore. Ove godine tema nagovora bila je Fatimska poruka. Na kraju svakog dana još se malo »zasladilo« kratkim filmom. Pošto je ove godine blagdan Gospe Lurdske pao upravo u nedjelju, to je bila prilika da se završetak devetnice obavi veoma svečano. Navečer je bila sveta Misa pod kojom se pričestila 80 Gospinih štovatelja, a iza toga kratko ali veoma ugodno slavlje u kući sestara. Dao Bog i Gospa da naše sestre i dalje uspješno djeluju u našoj župi!

Župnik

Popravci na crkvi u Sonti

Crkva u Sonti podignuta je od 1808—1812. Tijekom stoljeća i pol popravljana je više puta iznutra i izvana. Zadnja popravka na crkvi je bila 1978. g.

Krov na crkvi je bio dotrajavao, te ga je trebalo obnoviti. Članovi zastupstva Crkvene općine sastajali su se više puta i raspravljali kako i na koji način popraviti krov na crkvi. Konačno je donijet zaključak da se stara i neprikladna pala skine i da se crkva pokrije limom.

Radovi su povjereni građevinskom limaru Daljac iz Deronja, koji je počeo radove početkom rujna. Kako je vrijeme bilo vrlo dobro za izvođenje ovakvih radova posao se odvijao nesmetano i završen je pred blagdan Svih Svetih.

Toranj na crkvi je ranije prekriven limom, kojega je sada trebalo ofarbati. I taj je posao obavio isti majstor, tako da je nam crkva izvana uređena i obnovljena.

Ovom zgodom moram zahvaliti svim vjernicima Sonte, koji su svojim dobrovoljnim priložima omogućili izvođenje ovih radova. Isto tako moram zahvaliti i svim zastupnicima C. O. koji su pomagali pri radu, a nakon završenih radova očistili

crkveni tavan od otpadaka i raznog drugog krša.

I ovaj put se pokazalo da vjernici župe Sonta vole svoju zajedničku kuću i da su pripravnici i na veće žrtve da je sačuvaju i održe u redu kako su je primili od svojih predaka.

J. G.

EKUMENSKI MOLITVENI DAN ŽENA

Već nekoliko godina po nekim našim župama obavlja se svjetski molitveni dan žena. To je molitveni susret žena, koji se svake godine, na prvi petak u mjesecu ožujku, organizira Svjetski ekumenski savez žena. U Novom Sadu, Bačkoj Palanci, Staroj Moravici i mnogim drugim mjestima u Bačkoj, Srijemu, Banatu, a u posljednje vrijeme i Baranji, sakupljaju se žene različitih kršćanskih Zajednica pod vodstvom mjesnih svećenika na zajedničku molitvu. Svake godine se ti susreti odvijaju u hramu pojedine kršćanske Crkve. Do sada su se tom molitvenom pokretu priključile žene; Reformirane Crkve, koje su bile i inicijatori ovog gibanja, zatim Katoličke Crkve (zapadnog i istočnog obreda) rPavoslavne, Evanđeličke i Metodističke Crkve. Za svaku godinu žene druge narodnosti ili kulture sastavljaju obrazce molitvenog susreta. Ti se tekstovi podijele, već prema broju sudionika, na onoliko dijelova koliko je kršćanskih Crkvi prisutno i svaki na svom jeziku i u stilu svoje tradicije izvede dio svog programa. Sve to stvara jedno novo ozračje povjerenja i kršćanske ljubavi među predstavnicima različitih kršćanskih Crkvi. Svakako je to značajan činilac ekumenskog zbližavanja nas Isusovih sljedbenika. I ove godine su po mnogim mjestima održani ovi molitveni sastanci.

MLADI ŽUPE MALA BOSNA

Vjeronaučne grupe mladih župe Mala Bosna kraj Subotice izveli su prošlih božićnih blagdana, najprije u svojoj župi Glibotičev igrokaz: »Tajanstveni putnik«. Zatim su sa istim igrokazom posjetili i razveselili vjernike franjevačke crkve u Subotici, vjernike Bačkog Monoštora, kao i vjernike jedine slovačke katoličke župe Selenča kraj drevnoga Bača.

**Čitajte i širite
list naše
domaće crkve**